

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

KARJERAS IZGLĪTĪBA – apzināta un praktiska

Tuvojas noslēgumam trīs gadu Erasmus+ projekta **“Mobilise YOURself – studying and working in the EU”** jeb **“Mobilizē sevi studijām un darbam Eiropas Savienībā!”** īstenošana Daugavpils Valsts ģimnāzijā. Kopā ar partnerskolām no Vācijas, Polijas, Beļģijas, Itālijas, Grieķijas un Kipras centāties sasniegt projekta mērķi – attīstīt projekta dalībnieku pamatkompetences karjeras plānošanā un veidošanā, veicinot viņu konkurētspēju lokālajā, nacionālajā un ES darba un izglītības ieguves tirgū.

Jaunieši ir Eiropas Savienības valstu tā īsti vēl neizpētītie un neatklātie resursi. Lielākajai daļai Eiropas Savienības valstu nākas risināt jauniešu bezdarba problēmu. Vidējais bezdarba līmenis šī gada aprīlī jauniešu grupā Eiropas Savienībā bija 15,8%, taču amplitūta ir plaša: no 5,3% Vācijā līdz 35,6% Grieķijā; Latvijā 2020. gada aprīlī bezdarba līmenis jauniešu vidū sasniedza 17,2% (de.statista.com). Arī priekšlaicīga mācību pārtraukšana nepietiekamu/neatbilstošu prasmju un vējas motivācijas dēļ rada bažas par problēmas ātru risinājumu. Vissarežģītāk sokas tiem jauniešiem, kuri pēc pamatskolas vai vidusskolas uzreiz cenšas atrast savu vietu darba tirgū, neturpinot studijas (lai gan augstskolas sūdzas par studentu trūkumu). Pētījumi liecina, ka uzņēmības, sadarbības, atbildības un svešvalodu prasmju trūkums, kā arī nevēlēšanās mainīt dzīvesvietu darba dēļ ir svarīgi iemesli jauniešu nespējai iekļauties darba tirgū.

Erasmus+ projekta ietvaros 14 – 17 gadus veci jaunieši no valstīm ar atšķirīgu ģeogrāfisko, sociālo, ekonomisko, vēsturisko un politisko stāvokli pētīja, kādi faktori nosaka izdošanos profesionālajā jomā, bet mobilitāšu laikā praktiski iepazīna dalībvalstu un pilsētu darba tirgus īpatnības.

Pirmās mobilitātes laikā Briselē gan skolēniem, gan skolotājiem nozīmīga bija viesošanās Eiropas Parlamentā. Tās laikā tika prezentēta Eiropas Savienības pārvaldes institūciju struktūra, funkcijas un ikdienas darbs, sniegts ieskats atbalsta personāla darbā, ieskicētas darba iespējas jauniešiem starptautiskā vidē, nepieciešamās

prasmes, tostarp valodu apguve, uzsvērtas Eiropas vienotības idejas priekšrocības. Jaunatnes darba aģentūrā “Arctiris” darbinieki informēja par darba iespējām jauniešiem daudzajās Eiropas Savienības pārvaldes institūcijās, kas atrodas Briselē, par aģentūras funkcijām (informācijas sniegšana, apmācību pasākumi utml.).

Beļģu kolēģi bija sagatavojuši arī saturīgu kultūras programmu gan skolēniem, gan skolotājiem, piemēram, braucieni uz Ģenti – pilsētu, kurā tiek iedzīvinātas ilgtspējīgas attīstības idejas (aizliegums privātajam autotransportam iebraukt pilsētas centrā, velosipēdu noma, carsharing ieviešana, biopārtikas popularizēšana). Šādu ideju praktiska īstenošana bija jauna un pozitīva pieredze ne tikai ģimnāzijas audzēkņiem.

Projekta laikā tika organizēti vairāki apmācību pasākumi – praktiski vingrinājumi par to, kā sagatavoties darba intervijai, ko nozīmē laba motivācijas vēstule un CV. Projekta pirmajā gadā 7., 8. un 10. klašu skolēni mēģināja iejusties darba ņēmēju lomā, tiekoties ar Daugavpils “Ezīša miglā” īpašnieci Lieni Leikumu un viesnīcas “Latgola” uzņemšanas dienesta vadītāju Olgu Mickeviču. Uzņēmējas katra vadīja 3 darba intervijas un “izvēlējās” atbilstošāko kandidātu projektu vadītāja un portjē pienākumu veikšanai. Pieci 10. klašu un viens 8. a klases audzēknis atbildēja uz Lienas un Olgas uzdotajiem jautājumiem, uzklaušoja gan intervētāju, gan skolasbiedru uzslavas un ieteikumus. Savukārt Ivars Caune stāstīja par savu karjeras izaugsmi no sporta

skolotāja līdz FIFA kategorijas futbola tiesneša pienākumu veikšanai. Skolēni rakstīja motivācijas vēstules un sagatavoja CV angļu valodā, izvērtējot, kādi kritēriji darba devējam varētu būt svarīgi. Savukārt mobilitātes laikā Itālijā dalībnieki piedalījās darba intervijās starptautiskā līmenī, arī ģimnāzijas audzēkne Santa Ribicka, saņemot īpašas uzslavas par svešvalodu prasmi. Intervija tika filmēta, tās materiāli tiks izmantoti partnerskolās citu skolēnu apmācībai. Materiālos tiek izskaidrots, kādas kvalifikācijas un prasmes no darba devēja viedokļa ir nepieciešamas jauniešiem, pēc kādiem kritērijiem pretendenti tiek vērtēti darba intervijās. Apmācībās piedalījās skolēni ar ļoti atšķirīgu angļu valodas līmeni, simulācijās ikviens uzlaboja svešvalodu prasmi, tādējādi paaugstinot savas iespējas atrast darbu Eiropas darba tirgū. Visu partnerskolu skolēni iesaistījās teātra performances izveidē, izmantojot gan angļu valodu, gan savu dzimto valodu. Performances mērķis bija atrast skolēnu radošās spējas, drosmi uzstāties plašākas publikas priekšā, sadarbību un toleranci. IZRĀDES NOSLĒGUMU VISI VARĒJA VĒROT Pilsētas centrālajā laukumā.

Mobilitāšu laikā gan Krētā, gan Latvijā, gan Polijā īpaša uzmanība tika veltīta gan senajiem/neierastajiem arodiem, gan visizplatītākajām profesijām. Skolēni stāstīja par sabiedriskā transporta vadītāja darbu ikdienu Briselē, pienākumiem, riskiem veselībai, ieguvumiem, tehnoloģiju ietekmi uz profesiju. Latvijas Nacionālajā bibliotēkā Virtakas klasē skolotāja Velta jauniešiem atklāja sen aizmirstu,

bet, kā izrādās, ļoti ienesīgu prasmi – kaligrāfiju, bet Aglonas Maizes muzeja atraktīvās saimnieces – maizītes tapšanas ceļu. Interesanta izvērtās skolēnu tikšanās ar Daugavpils pilsētas domes deputātu Zdanovska kungu, kurš pēc profesijas ir radiologs (šo profesiju pētīja vācu komanda), mūzikas instrumentu meistarū no Krāslavas Aleksandru Maijeru, kurš, šķiet, no jebkura priekšmeta spēj izvilināt skaistu melodiju, un Latvijas Republikas Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldes virsleitnanti Ingu Bēķi un majoru Romānu Prokofjevu, kura fiziskās formas demonstrējumi dalībniekos raisīja vispārēju sajūsmu.

Karjeras izglītība ir ikvienas izglītības iestādes mācību plāna nozīmīga sastāvdaļa. Gan darba intervijas, gan motivācijas vēstulu un CV rakstīšanas knifu apguve nav nekas jauns Latvijā skolās. Projekta pienesums ir starpkultūru dimensija karjeras izglītībā. Lai gan Eiropas Savienībā ir vienots darba tirgus, lai gan ikviens var iegūt izglītību jebkurā dalībvalstī, pastāv dažādas būtiskas nianšes, kuru zināšana var būt izšķirīgs veiksmes faktors. Erasmus+ mobilitātēs gūtais savu spēju un prasmju apliecinājums kalpo par kvali-

tatīvu atspērienu veiksmīgai profesionālajā jomā.

Projekta dalībnieki atzina, ka karjeras izvēle un plānošana nav vienkāršs process – tajā ir būtiska iegūtā izglītība (akadēmiskās zināšanas), taču ne mazāk svarīgas ir arī caurviju prasmes, kuras var apgūt, praktiski darbojoties, kā arī gatavība mūžizglītbai. Projekta vislielākie ieguvēji ir skolēni, kuri piedalījās mobilitātēs un vieskolēnu uzņemšanā, izvērtējumā norādot, ka viņu izpratne par karjeras iespējām ir būtiski paplašinājusies, ka svešvalodu apguve ir būtiska nozīme ikvienas profesijas apguvē, ka spēja sadarboties, būt atvērtam un mobilam paver plašākas iespējas studiju un darba tirgū.

Taču nav jānoskumst arī pārējiem, jo projekta ietvaros ir sagatavoti materiāli par to, kā veiksmīgāk atrast darbu projekta partnervalstīs, kā sagatavoties darba intervijai, kā uzrakstīt labu motivācijas vēstuli un CV, kā arī ceļvedis kafējnīcas atvēršanai visās dalībvalstīs. Šos materiālus izmantos projektā iesaistītās skolotājas – klašu audzinātājas. Mēs noteikti liksim lietā arī darba interviju simulācijas kā mācību metodi karjeras izglītības nodarbībās.

Ikvienam interesentam projekta ietvaros izstrādātie materiāli un idejas ir atrodamas mājaslapā <http://applyforajob.eu/>

Īpašs PALDIES ģimnāzijas audzēkņu vecākiem – par viesmīlību un aktīvu iesaistīšanos projekta aktivitāšu organizēšanā!

Daugavpils Valsts ģimnāzijas Erasmus+ programmā īstenoto projektu “MOBILIZĒ SEVI STUDIJĀM UN DARBAM EIROPAS SAVIENĪBĀ!” līdzfinansē Eiropas Savienība. Projekta koordinatore RENĀTE MALNACE

